

- különböző szabvány méretű polietilén zacskók a tárgyak elkülönítéséhez,
- vízálló ragasztószalag,
- hullámkarton papírdobozok az átmeneti tárolásra.

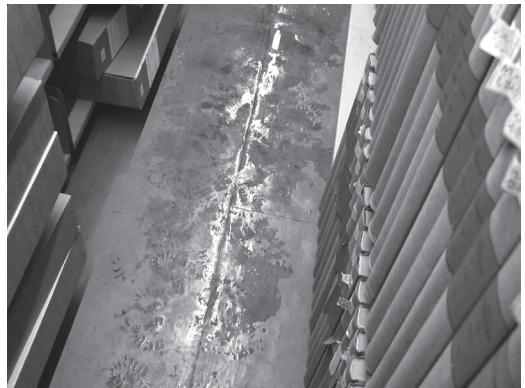
5. A mentési munka előkészítése

Az alábbi lépések teszik lehetővé, hogy a mentési munka biztonságos körülmények között és minimális károsodás bekövetkezésével történhessen.

A mentést irányító személy és szakértő csapatának kijelölésével kezdődhet a megtervezett érdemi munka!

- A mentési tervben foglaltak megvalósításának lépéseit kell követni: a hatóság (tűzoltóság, katasztrófavédelem) értesítése.
- Az érintett terület kiürítése (kollégák, látogatók kiküldése, mentése) és a mentésben részt nem vevő emberek bejutásának megakadályozása.
- Kapcsolatfelvétel a műszaki szakemberekkel (üzemeltető, karbantartó, gondnok).
- A vízbetörés helyének, forrásának meghatározása, majd megszüntetése (pl. a víz elzárása).
- Az áramellátás biztonságossá tétele, vagy kikapcsolása az érintett területen és a mentési munka kockázatainak felmérése.
- Alapos épületvizsgálatot, bejárást kell tartani, melyben minden károsodott, érintett területet felfedezünk, különösen az alsó és pinceszinteket, mivel a víz vertikálisan és horizontálisan is terjed az épületben.
- Fotókat kell készíteni a helyszínről és a kárról.

- Biztosítót értesíteni, nehogy a gyors kármentés a későbbi kárkifizetést befolyásolja.
- Eltávolítani a befolyt vizet a területről (padlóról) (3. kép).

- A károsodott anyag mennyiségének megbecslése (csomó, doboz, folyóméter, polcok száma).
- A kockázati tényezők elemzése: a károsodás mértéke, a menekítési terv (ha van) valamint prioritások alapján a mentési sorrend meghatározása. A helyzet és kárfelmérés elvégzésének elmulasztása a vízbetörés ismétlődéséhez, a károsodott tárgyak számának emelkedéséhez és a személyi sérülés kockázatának növekedéséhez vezethet.
- A káresemény nagyságától függően a károsodott anyag mentésében prioritási sort kell megállapítani. Ez magában foglalja azt is, hogy a mentés kezdetén időt szánunk a károsodott anyag osztályozására és a mentési sorrend kidolgozására.
- Az elsődleges cél a mentési folyamat megkezdése a káreseményt követő 48 órán belül, így nagyobb eséllyel kerülhetjük el vagy csökkenthetjük a másodlagos károsodás (pl. penészesedés)

kialakulását, amire 72 óra elmúltával számíthatunk (4. kép).

- Prioritást élveznek a gyorsan károsodó anyagok, pl. mázalt papírok, filmek, fotográfiák, vagy azok, melyek esetében a gyors beavatkozás még megelőzhető a károsodás, pl. nedves dobozból még száraz iratok kiemelése.
 - Ezután következhet a fagyasztásra szánt iratok összeírása, csomagolása és a levegőn szárítható dokumentumok kiemelése. Természetesen a prioritási sorrend megállapítását befolyásolják a gyűjtemény nagy történeti vagy egyéb értékkel bíró részei, melyeket állapotuktól függetlenül előbbre sorolhatunk mentéskor, de nem feledkezhetünk meg az érintett többi dokumentumról sem.
 - A mikroorganizmusok elszaporodásának kockázatát is fel kell becsülni valamint fontos folyamatosan figyelni és ellenőrizni az anyagot. 48 órával a káresemény után mikrobiológiai szűrővel ellátott légzésvédő maszkot kell viselni a penészspórák ellen.⁶
- A mentéshez szükséges idő megállapítása fontos a tervezésben.
 - A kockázatfelmérés eredményei alapján a mentés megtervezése, a munkák összehangolása:
 - a mozgatáshoz és az elhelyezéshez szükséges hely kialakítása,
 - emberi erő beosztása (hány munkatárs hol dolgozzon),
 - eszközök felmérése, miből mennyi kell a mozgatáshoz (dobozok, ládák, kocsik).
 - A szállítási útvonal meghatározása.
 - Az elkülönítő helyiség kijelölése. A kiválasztás szempontjai:
 - a károsodott helyszínhez lehetőleg közel, lifttel, szállítókocsival megközelíthető száraz helyiség,
 - levegője szabályozható hőmérsékletű és páratartalmú, vagy hűvös,
 - biztonságosan zárható legyen.
 - Az előkészített mentési anyagok és felszerelések mozgósítása.

6. Egészségügyi és munkabiztonsági intézkedések

A legfontosabb az emberek biztonsága és egészségvédelme a mentési folyamat során.

A mentés előtt a munkacsoportra veszélyt jelentő kockázati tényezők meghatározását és minimalizálását el kell végezni:

- áramütésvédelem, áramtalanítás,

⁶ Lásd a következő kiadványokat: Preservation Advisory Centre booklet, Mould outbreaks in library and archive collections www.bl.uk/blpac/pdf/mould.pdf

Kastaly Beatrix: Múzeumi gyűjtemények anyagait károsító mikroorganizmusok, Hogyan előzhető meg a „fertőzés” és gátolható meg a „járvány”? Múzeumi Állományvédelmi Füzetek 7., Budapest, 2010.,